

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 195/2012-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., F., zastúpenej advokátom JUDr. J. B., F., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 46 ods. 1, 2 a 4, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 144 ods. 1, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 So 8/2011 z 26. januára 2012 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2012 doručená sťažnosť M. S., F. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. B., F., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 46 ods. 1, 2 a 4, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 144 ods. 1, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 So 8/2011 z 26. januára 2012 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnutý rozsudok“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva:

„... 16. októbra 2002 som bola uznaná čiastočne invalidnou podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Kontrolná lekárska prehliadka bola určená na október 2004.

Ako poberateľka čiastočného invalidného dôchodku dňa 27. apríla 2004... som podala žiadosť o invalidný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov s dátumom uplatnenia od 27. apríla 2004...

Z posudzovania zdravotného stavu posudkovým lekárom S.–pobočka L. ... Lekárskej správy zo dňa 5. 5. 2004... som bola uznaná invalidnou podľa §71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s MPSVZČ 80% od 5. 5. 2004. Následná KLP stanovená na 05/2008...

Rozhodnutím S.– ústredie B., zo dňa 30. júna 2004 mi bol zvýšený invalidný dôchodok od 17. mája 2004. Proti rozhodnutiu som nepodala opravný prostriedok...

Od roku 17. 12. 1998 mám uzatvorenú investičné životné postenie a okrem iného som poistená aj o Oslobodenie od platenia poistného...

Tak na základe invalidity, od 17. 5. 2004 som bola oslobodená od platenia poistného, ktoré sa predlžovalo vždy o jed rok...

Dňa 13. decembra 2004, PhDr. E. T., riaditeľka sekcie nemocenského poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia a lekárskej posudkovej činnosti v prílohe listu č. S2-5853-AC11/2004, všetkým riaditeľom pobočiek S. zasiela kópiu zmluvy o spolupráci č. 622-5651-AE03/2004 uzatvorenou medzi S. so sídlom B. a S. so sídlom B..“

Sťažovateľka uvádza, že rozsudku najvyššieho súdu predchádzalo „*Preskúmanie trvanie invalidity posudkovým lekárom S.– pobočka L., a na to nadväzujúce rozhodnutie o znížení invalidného dôchodku S. - ústredie B., a o úprave súbehu invalidných dôchodkov a*

konanie o opravnom prostriedku, pred správnym orgánom a pred Krajským súdom v Banskej Bystrici“.

Sťažovateľka poukazuje na to, že „... Dávkové konanie vo veciach invalidného dôchodku, kde výsledok konania je závislý aj na Lekárskej správe - Posudku, je zvláštnym druhom konaní, ktoré má výrazne odlišné vlastnosti, ako obvyklé a ostatné správne konania...

Organizačná zložka S., ústredie B., ktorá konečné rozhodnutie vyhotovuje, nie je miestne príslušná na vykonania kontrolnej alebo zisťovacej lekárskej prehliadky. Na to miestne príslušné sú jednotlivé pobočky S. podľa bydliska posudzovanej, ktorá stanovuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a aj o to či je potrebné stanoviť ďalšiu lehotu na KLP. (Kontrolná lekárska prehliadka).

Lekárska správa má predpísané náležitosti napríklad v prílohe č. 8 k metodickému pokynu S. č. 26/2003 z znení ďalších interných predpisov (vykonávací predpis vydaný na základe zákona ZSP), musí obsahovať aj výrok s uvedeným právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovalo.

Napriek tomu Lekárska správa II. Časť – Posudok nie rozhodnutím, proti ktorým by bolo možné samostatne podať opravný prostriedok, lebo nie je uvedené v § 210 ods. 1 ZSP, ale je záväzným podkladom pre konečné rozhodnutie ústredie. Ústredie pri rozhodovaní o vzniku, zániku, trvanie alebo zmene dávky je viazaný celým výrokom posudku.

Neprávoplatné rozhodnutie o invalidných dávkach možno napadnúť opravným prostriedkom. Zákonnosť rozhodnutí v správnom súdnictve preskúmajú, Krajské sudy podľa tretej hlavy piatej časti o. s. p.

Aj konanie o opravnom prostriedku má svoje zvláštnosti.

Podaním opravného prostriedku ešte nenastáva devolutívny účinok.

Ako vyplýva z § 219 ods. 2 a ods. 3 ZSP, ako aj z § 250o o. s. p., správny orgán je oprávnený o podanom opravnom prostriedku meritórne rozhodnúť, ak podanému opravnému prostriedku v celom rozsahu vyhovuje. Aj v takom prípade však vec podlieha kontrole súdu, ktorý rozhoduje o tom či konanie zastaví alebo nie.“.

Podľa sťažovateľky «K porušovaniu namietaných ústavou garantovaných práv došlo v dávkovom konaní v zmysle § 184 ods. 3 a § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, (ďalej len ZSP) ktoré začalo na základe podnetu na kontrolnú lekársku prehliadku (ďalej len KLP) zo dňa 30.4.2008, ktorú podala MUDr. ... T.–posudková lekárka S., pobočky L. ...

30. 5. 2008 v S. pobočky L. som... odovzdala vyplnené tlačivo od ošetrojúceho lekára spolu s novými lekárskymi nálezmi.

Na kontrolnú lekársku prehliadku ma MUDr. ... T., predvolala na deň 3. septembra 2008.

V kancelárii LPČ MUDr. ... T., dostala som informáciu že, daný deň nerobia posudkovú činnosť, posudok bude robiť MUDr. M. Č.

Odovzdané predvolanie z posudkového spisu bolo odstránené.

K porušeniu základného práva na ochranu pred neoprávneným iným zneužívaním údajov o svojej osobe, zaručené článkom 19. ods. 3. Ústavy Slovenskej republiky...

O tom, že S. pobočka L. dňa 16. 3. 2009 vyhotovila ďalší lekársky posudok (a ktorý bol podkladom pre rozhodnutie S. ústredie – B. podľa prílohy č. 9) som sa dozvedela... z listu Odmietnutie poistného plnenia zo dňa 21. 5. 2009, od I., a. s., s poukazom na to, že dňa 21. 05. 5009 obdržali zo S. pobočky L. kópiu lekárskej správy a Rozhodnutím s. zo dňa 16. 3. 2009, na základe posudku posudkového lekára s. bola uznaná za invalidného dôchodcu z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou... a následne z opravného prostriedku...

Pritom aktuálne znenie poistnej zmluvy neobsahuje výslovné splnomocnenie pre komerčnú poisťovňu, vyžiadať si Lekársku správu z poisťovne, podľa čl. II. bod 2. zmluvy o spolupráci podľa Prílohy č. 15.

Priamym dôsledkom konania pobočky L. je porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným iným zneužívaním údajov o svojej osobe, zaručené článkom 19. ods. 3. Ústavy Slovenskej republiky.

Od počiatku som domáhala, aby moja vec bola posudzovaná podľa relevantnej právnej normy, t. j. podľa zákona č. 461/2003 Z. z v znení neskorších predpisov, vid':

1) Námietky voči obsahu zápisnice, voči priebehu zasadnutia, voči obsahu a výroku posudku dňa 04. 10. 2008,

2) *Námietky voči obsahu zápisnice, voči priebehu zasadnutia, voči obsahu a výroku posudku a voči postupu pobočky pri oprave posudku dňa 25. 01. 2009,*

3) *Námietky voči obsahu zápisnice, voči priebehu zasadnutia, voči obsahu a výroku posudku a voči postupu pobočky pri oprave posudku dňa 8. 3. 2009,*

4) *Opravný prostriedok zo dňa 29. 10. 2009, strana 6/30...*

Od počiatky som predkladala dôkazy o mojom zdravotnom stave a domáhala aby boli riadne posúdené. Posudková lekárka pobočky L. zotrvala na posudkovom závere, bez ohľadu na to čo uviedla ako podklady pre posudok. Zjavne konala v rozpore s § 195 ZSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky neposkytla súdnu ochranu pred nezákonným postupom S. pobočky L., S. ústredie, ktorá postupovala v rozpore so zákonom a vydávala protiprávne rozhodnutie... Protiprávnym a zmätočným postupom a rozhodnutím ústredie B. ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici však bolo zmarené, aby na základe lekárskej správy z 10. 3. 2010 bolo vydané zákonné rozhodnutie o trvaní invalidného dôchodku od 03. 9. 2008.

Už porovnaním obsahu odvolania strana 2 a 3 a odôvodnenie Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zrejmá jeho zmätočnosť.

Na začiatku odvolania som stručne a jasne uviedla v akom rozsahu, z akých dôvodov podávam odvolanie ako aj to čoho sa domáham:

„Na základe § 250s, § 201, § 204 ods. 1 O. s. p., podávam

Odvolanie

- proti všetkým výrokom, to znamená:

proti výroku 1: Rozhodnutie odporkyne č. 586 103 7083 z 29. júla 2009 potvrdzuje,

proti výroku 2: Rozhodnutie odporkyne č. 586 103 7083 z 25. februára 2010 potvrdzuje,

proti výroku 3: Rozhodnutie odporkyne č. 586 103 7083 zo 6. apríla 2010 potvrdzuje,

proti výroku o trovách: Navrhovateľke náhradu trovy konania nepriznáva.

ako aj

- proti všetkým dôvodom

rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd 30/2010-126 z 30. septembra 2010, doručený 19. 11. 2010, v lehote s ohľadom na § 57 ods. 2 veta posledná O. s. p., z nasledujúcich dôvodov:

- 1) Navrhovateľke sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom;
- 2) krajský súd vec nesprávne právne posúdil, odôvodnenie rozsudku trpí vnútornými rozporami, výroky krajského súdu nerešpektujú zásadu, že každé správne konanie môže mať len jediného konca;
- 3) rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov, odôvodnenie rozsudku nie je presvedčivé;
- 4) zistenie skutkového stavu uvedeného v odôvodnení rozsudku je v rozpore s obsahom spisov;
- 5) krajský súd prekročil svoju právomoc, v konaní pred súdom ako aj v odôvodnení rozsudku sa zaoberal aj otázkami, čo nebol predmetom konania o opravnom prostriedku a nepatrí do právomoci správneho súdu;
- 6) krajský súd neúplne zistil skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutých rozhodnutí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na posúdenie všetkých dôvodov z opravných prostriedkov;
- 7) Výrok „Rozhodnutie odporkyne č. 586 103 7083 z 29. júla 2009 potvrdzuje.“ je vecne nesprávny, výrok rozsudku má byť zrušený podľa § 221 ods. 1 písmeno f) a písmeno h) O. s. p., a sú dôvody na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu podľa § 250j ods. 2 písmeno e), písmeno a), písmeno b), písmeno c) a písmeno d)
- 8) Výrok „Rozhodnutie odporkyne č. 586 103 7083 z 25. februára 2010 potvrdzuje.“ je vecne nesprávny, lebo výrok nie je dostatočne jednoznačný:
  1. Ak sa týka rozhodnutie z 25 februára 2010 s výrokom:
„Podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov Vám zvyšujeme od 1. januára 2010 invalidný dôchodok na 269,50 EUR mesačne.“, tak súd potvrdzuje právoplatné rozhodnutie správneho orgánu (č. k. 26Sd 9/2010-107), preto je daný dôvod na zrušenie tohto výroku krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písmeno d) O. s. p.
  2. Ak sa týka rozhodnutie z 25 februára 2010 s výrokom:
„Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení rušíme rozhodnutie S., ústredie, č. 586 103 7083 z 11. augusta 2009 o znížení sumy invalidného dôchodku a súčasne vyhovujeme Vášmu opravnému prostriedku v plnom rozsahu.“,

tak výrok je vecne nesprávny, výrok rozsudku má byť zrušený podľa § 221 ods. 1 písmeno f) a písmeno h) O. s. p., a sú dôvody na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu podľa § 250j ods. 2 písmeno e), písmeno a), písmeno b), písmeno c) a písmeno d).

Odporca nebol oprávnený vydať rozhodnutie na základe lekárskej správy z 8. februára 2010 bez súhlasu Navrhovateľky.

9) Výrok „Rozhodnutie odporkyne č. 586 103 7083 zo 6. apríla 2010 potvrdzuje.“ je vecne nesprávny, výrok rozsudku má byť zrušený podľa § 221 ods. 1 písmeno d), písmeno f) a písmeno h) O. s. p., a sú dôvody na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu podľa § 250j ods. 2 písmeno e), písmeno a), písmeno b) a písmeno d).

Po vykonaní autoremedúry, Odporca už nebol oprávnený vydať nové rozhodnutie vo veci samej v konaní o opravnom prostriedku č. k. 26Sd 46/2010 v tomto dávkovom konaní až do rozhodnutia súdu o opravnom prostriedku,

Navrhujem,

aby odvolací súd bez nariadenia pojednávania

Zrušil

v celom rozsahu rozsudok krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd 30/2010-126 z 30. septembra 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania.

(Výrok 3 podľa § 221 ods. 1 písmeno d), výrok 1, výrok 2, ako aj výrok 3 podľa § 221 ods. 1 písmeno f) a písmeno h), v spojení § 224 ods. 3 O. s. p.)

Krajskému súdu v Banskej Bystrici uložil, aby vec znovu prejednal a rozhodol, dbal na to, aby boli zachované procesné práva a rovnosť zbraní účastníkov, postup a rozhodnutia odporcu dôsledne preskúmal v rozsahu a zo všetkých dôvodov uplatnené v opravných prostriedkoch písomne alebo ústne do zápisnice, vrátane dôvodoch uvedené v odvolaní proti rozsudku.

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia Odporcu, dôsledne dbal na to, že pre súd je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, a rozhodnutie musí byť preskúmateľné už ohľadom na jeho odôvodnenia, dbal na to, aby odôvodnenie bolo presvedčivé, mal všetky náležitosti podľa §157 ods. 2 O. s. p.“

Z nepochopiteľných dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky po potvrdzujúcim výrokom odôvodňuje potvrdenie 4!!!, rozhodnutie odporcu.

V odôvodnení rozsudku NSSR uvádza: Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 30. septembra 2010, č. k. 26Sd/30/2010-126, podľa § 250g ods. 2 OSP potvrdil: ...

2/ rozhodnutie odporkyne z 25 februára 2010 číslo 586 103 7083 0, ktorým podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zrušila rozhodnutie z 11. augusta 2009 číslo 586 103 7083 0 o znížení sumy invalidného dôchodku a súčasne vyhovel opravnému prostriedku navrhovateľky v plnom rozsahu;

3/ rozhodnutie z 25. februára 2010 číslo 586 103 7083 0, ktorým podľa § 82 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zvýšila navrhovateľke invalidný dôchodok na sumu 269,50 EUR mesačne s účinnosťou od 1. januára 2010; ...

Pritom bez akýkoľvek pochybností z odvolanie vyplýva, že proti rozhodnutiu ad 3/ som nepodala odvolanie, naopak som uviedla, že ide o právoplatné rozhodnutie. Pozri. vzdanie sa práva, späťvzatie opravného prostriedku zo dňa 20. 1. 2010...

NSSR podané odvolanie vecne neprejednal, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 26 Sd 30/2010-126 preskúmal podľa svojvoľne stanovených vlastných kritérií a nie podľa dôvodov uvedené v odvolaní, čím zmaril účel odvolanie.

Neskúmal podmienky konania.

Podľa § 103 o. s. p... § 83: ...

V podanom odvolaní som... namietala zmätočný priebeh konania a zmätočný rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, s ktorým NSSR vecným spôsobom nezaoberal.

Odporca – S.– ústredie B., bez právneho dôvodu, pred tým, ako môj zdravotný stav posúdila posudková lekárka ústredie, vo veci opravného prostriedku, návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 586 103 7083 0 z 11. 08. 2009, podľa prílohy č. 18., dňa 25. 2. 2010 vydala nové rozhodnutie podľa prílohy č. 4 s výrokom „Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení rušíme rozhodnutie S., ústredie, č. 586 103 7083 z 11. augusta 2009 o znížení sumy invalidného dôchodku a súčasne vyhovujeme Vášmu opravnému prostriedku v plnom rozsahu.“

Už aj odporca postupovala svojvoľne, ktorému všeobecné súdy nadržujú.

Ako vyplýva z administratívneho spisu a z prílohy č. 7 odvolanie, pokyn na vydanie rozhodnutie o invalidnom dôchodku je napísané na liste, v ktorom je výslovne uvedené, že posudková lekárka pobočky L., podanému opravnému prostriedku v celom rozsahu nevyhovela, z uvedeného dôvodu, právny názor všeobecných súdov, ktoré uvedené

rozhodnutie považujú za vecne správne, postráda akýkoľvek racionálny a právny základ, je zjavne svojvoľné. Nevysporiadali žiadnou námietkou vznesené voči lekárskej správy z 8. 2. 2010, uvedené v písomnom dodatky z 5. 3. 2010 k opravnému prostriedku, zaradené do súdneho spisu 26Sd 30/2010 ako č. l. 39-43.

Po doručení (expedovaní) tohoto rozhodnutie, aj správny orgán, odporca je viazaný svojim rozhodnutím. Bez zákonného dôvodu, svoje rozhodnutie nemôže zrušiť, zmeniť alebo v tej istej veci vydať ďalšie rozhodnutie. Môže robiť len úkony podľa § 209 ods. 7 ZSP.

Správny súd – Krajský súd v Banskej Bystrici – z úradnej povinnosti mal skúmať, či s uvedeným rozhodnutím bolo/alebo nebolo vyhovené opravnému prostriedku v plnom rozsahu (§ 250o o. s. p.). Podľa názoru sťažovateľky, súd tak môže postupovať po uplynutí lehoty na podania opravného prostriedky proti novému rozhodnutiu (právoplatnosti rozhodnutia a k zániku predmetu konania dochádza až po uplynutí lehoty na podania opravného prostriedku), ktoré stále je prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu, proti ktorému je možný podať opravný prostriedok.

§ 250o o. s. p. má kogentný charakter, z ktorého vyplýva, že súd konanie zastaví bez ohľadu na tom, či bol, alebo nebol proti nemu podaný opravný prostriedok. Rozhodujúci skutočnosť je, či zanikol, alebo nezanikol predmet konania. Prípadne podaný opravný prostriedok by musel odmietnuť, ako podaný neoprávnenou osobou. Nie je možné podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktorým opravnému prostriedku bolo vyhovené v plnom rozsahu.

Ak súd konanie nezastaví (opravnému prostriedku nebolo vyhovené v plnom rozsahu), už nastane devolutívny účinok opravného prostriedku, vo veci bude rozhodovať správny súd, na základe kasačného princípu.

Napriek tomu, odporca vo veci, ktorá na Krajskom súde v Banskej Bystrici bola zaevidovaná pod sp. zn. 26 Sd 46/2010, dňa 6. 4. 2010 znovu vydal ďalšie rozhodnutie.

Podľa Čl. 47 ods. 3 Ústavy SR: Všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Čl. 48 ods. 2. Ústavy SR: zaručuje: Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Správny súd, nové rozhodnutie odporcu s poukazom na § 246c, § 103, § 104, § 83 o. s. p. mal rušiť, od toho okamžiku, konanie všeobecných súdov je potrebné posúdiť, ako

zbytočné prieťahy, lebo ich činnosť už nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty, v tej istej veci paralelne prejednávajú a potvrdzujú dve odlišné rozhodnutie, čo popiera zmysel každého súdneho konania, t. j. právoplatným a vykonateľným rozhodnutím odstrániť právnu neistotu.

Všeobecné súdy nekonali neutrálne, nepostupovali podľa zákona, ale len podľa želania odporcu.

Prejednanie veci je verejné a ústne. Je ústavne neakceptovateľný, že Krajský súd v Banskej Bystrici s Odporcom po nariadenie pojednávania komunikuje písomne, o ktorom navrhovateľa v rozpor s § 118 ods. 1 až 3. o. s. p. neinformuje.

Napr. List 26 Sd 46-53 a 26 Sd 30/2010-106 adresované odporcovi, odpoveď odporcu z 20. 7. 20110. Tým je aj zmarené právo navrhovateľky, aby som mohla reagovať na argumenty odporcu.

Právo vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom, okrem toho, čo už bolo uplatnené v odvolaní proti rozsudku Krajského súdu, bolo zmarené aj odporcom:

Na pojednávaní 13. 5. 2010, okrem iného súdu som predložil ďalšie prílohy:

- žiadosť (22) o oznámenie podkladov a žiadosť o vyhotovenie kópie zo spisov a odpoveď odporcu:

- list odporcu BA-54554/2010 z 12. 4. 2010, v ktorom odporca tvrdil, že po 29. júli 2009 nespracovával žiadny dotazník kontrolnej lekárskej prehliadky, pritom z prílohy č. 23 vyplýva, že pobočka L., dňa 8. 2. 2010 ústrediu zasiela vyplnený dotazník KLP, ktorý ústrediu došlo 12. 03. 2010, a ktorý bol spracovaný, bola zaevidovaná nová lehota KLP na 02/11.

Podľa ustálenej judikatúry ESLP, prístup k administratívne mu spisu je podmienkou spravodlivému súdnemu konaniu.

Je zjavne svojvoľné a arbitrárne, je aj odôvodnenie NSSR, že potvrdzuje rozhodnutie odporkyne č. 586 103 7083 z 29. júla 2009, uvedené na strane 4 a 5 rozsudku NSSR.

Z prílohy č. 6, Rozhodnutie S. ústredie B. číslo 586 103 7083 0 z 4. 08. 2009, ako aj z písomného vyjadrenia odporcu, rozsudku KS BB, bez akejkoľvek pochybnosti vyplýva, že invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. O sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov vo výške 5 393 Sk mesačne s účinnosťou od 17. mája 2004. Odporca

priznala rozhodnutím z 4. 08. 2009 a nie rozhodnutím, z 29. júla 2009, ako svojvoľne tvrdí NSSR, tam bola aj zdôvodnená výška invalidného dôchodku.

Odôvodnenie je aj zjavne arbitrárne, lebo absentuje akýkoľvek skutkové tvrdenie odporcu, KS, ako aj NS SR o tom, že kedy bolo preskúmané trvanie invalidného dôchodku navrhovateľky podľa § 263 ods. 2. zo žiadnou námietkou navrhovateľky NS SR nevysporiadal.».

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„- Základné právo M. S. na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2 a ods. 4, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 všetko v spojení s čl. 144 ods. 1, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2, ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/8/2011 z 26. januára 2011 porušené bolo.

- Základné právo M. S. na ochranu pred neoprávneným iným zneužívaním údajov o svojej osobe, zaručené článkom 19. ods. 3. Ústavy Slovenskej republiky postupom a Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/8/2011 z 26. januára 2011 porušené bolo.

- Základné právo M. S. na prerokovanie jej veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. sp. zn. 7So/8/2011 z 26. januára 2011 porušené bolo.

- Zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/8/2011 z 26. januára 2011 a vec vrací Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodovanie.

- Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť M. S. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy konania na účet advokáta JUDr. J. B.,

- M. S. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 7500,- EUR, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť ju do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 46 ods. 1, 2 a 4, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 26 Sd 30/2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Rozsudkom krajského súdu boli potvrdené rozhodnutia S.– ústredia (ďalej len „S.“) č. 586 103 7083 0 z 29. júla 2009, č. 586 103 7083 0 z 25. februára 2010 a č. 586 103 7083 0 zo 6. apríla 2010 (ďalej len „rozhodnutia S.“).

K namietanému porušeniu čl. 19 ods. 3 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom

Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06).

Z princípu subsidiarity vo vzťahu ústavného súdu ku všeobecným súdom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc.

Po preskúmaní opravných prostriedkov sťažovateľky proti rozhodnutiam S., o ktorých rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Sd 30/2010, a odvolania proti rozsudku krajského súdu z 30. septembra 2010 ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka porušenie svojho základného práva podľa čl. 19 ods. 3 ústavy, ktoré malo spočívať v tom, že S.– pobočka L. poskytla I., a. s., kópiu lekárskej správy a rozhodnutie S. zo 16. marca 2009, rozhodnutiami S. a im predchádzajúcim postupom a rozsudkom krajského súdu nenamietala.

Keďže sťažovateľka namietala v sťažnosti konkrétnou argumentáciou porušenie svojich základných a iných práv rozsudkom najvyššieho súdu, ale svoju argumentáciu neuplatnila v konaní pred krajským súdom, resp. v konaní pred najvyšším súdom (aby mu dala tiež možnosť v prípade opodstatnenosti argumentácie vyvarovať sa porušeniu jej práv), ústavný súd musel v tejto časti jej sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom

Sťažovateľka namietala porušenie uvedených základných a iných práv zmätočným, svojvoľným a arbitrárnym postupom najvyššieho súdu a zjavne zmätočným, svojvoľne a arbitrárne odôvodneným rozsudkom najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto

rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Článok 46 ods. 2 ústavy je vo svojej podstate lex specialis k čl. 46 ods. 1 ústavy na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Článkom 46 ods. 1 ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, predovšetkým práva na prístup k súdu a práva na spravodlivý proces, ktorému ochranu poskytuje aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 46 ods. 2 ústavy je zaručiť prístup k súdu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je preto daná len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov, pričom krajský súd, resp. najvyšší súd neodmietli konať a rozhodovať o sťažovateľkou podaných opravných prostriedkoch.

V právomoci ústavného súdu preto zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodovaním o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu nie sú v rozpore s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Najvyšší súd v relevantnej časti svojho rozsudku uviedol: „Úlohou súdu v správnom súdnictve na základe podaného opravného prostriedku je preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov podľa § 244 a nasl. ustanovení OSP, teda či pri riešení konkrétnych vecí rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy. Súd nie je povinný v písomnom vyhotovení rozhodnutia reagovať na všetky námietky, uvedené v opravnom prostriedku ale

jeho povinnosťou je riešiť také námietky, ktoré sú rozhodujúce pre preskúmanie zákonnosti a postupu správnych orgánov. Odvolací súd sa preto stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že pre vznik, zmenu prípadne zánik právnych vzťahov a nárokov z nich vyplývajúcich je rozhodujúci výrok rozhodnutia, jeho odôvodnenie, ktoré má podklad v obsahu spisov nemá za následok nezákonnosť rozhodnutia, aj keď podľa subjektívneho názoru účastníka malo byť formulované inak, alebo malo reagovať na iné právne alebo skutkové okolnosti. Pokiaľ odôvodnenie rozhodnutia nevyvoláva pochybnosti o vecnej správnosti rozhodnutia vo veci samej, nie je jeho stručnosť alebo aj prípadná nesprávnosť dôvodom na jeho zrušenie. Rozhodnutie však musí spĺňať zákonné náležitosti, uvedené v § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Musí teda byť z neho zrejmé, na základe akých skutkových a právnych okolností orgán sociálneho zabezpečenia rozhodol, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

Ustanovenie § 209 zákona o sociálnom poistení upravuje náležitosti rozhodnutia odporkyne. Podľa § 209 ods. 3 zákona o sociálnom poistení výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka S. určí pre ňu lehotu.

Odvolací súd vzhľadom na rozsiahle námietky uvedené v odvolaní sa zaoberal predovšetkým, či rozhodnutia odporkyne spĺňajú zákonné náležitosti v zmysle § 209 zákona o sociálnom poistení a dospel k nasledujúcemu záveru:

Rozhodnutím z 29. júla 2009 číslo 586 103 7083 0 (č. l. 23 súdneho spisu) odporkyňa podľa § 263a ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z. z. priznala navrhovateľke nárok na invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov vo výške 5 393 Sk mesačne s účinnosťou od 17. mája 2004.

Súčasne určila, že v súlade s § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 529/2006 Z. z.) navrhovateľke zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom zabezpečení od 17. mája 2004 a naďalej jej patrí invalidný dôchodok vo výške 5 534 Sk mesačne podľa zákona o sociálnom poistení, lebo je vyšší.

Predmetné rozhodnutie vo výroku splňa všetky obsahové náležitosti v zmysle § 209 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, pretože je uvedený právny predpis podľa ktorého odporkyňa rozhodla ako aj spôsob jej rozhodnutia.

Odporkyňa rozhodla o výške invalidného dôchodku v súlade s § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého v prípade, ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

V odôvodnení rozhodnutia je určená suma invalidného dôchodku 5 393 Sk mesačne, ktorá patrí navrhovateľke od 17. mája 2004 určená podľa § 29 zákona o sociálnom zabezpečení a súčasne aj suma invalidného dôchodku 5 534 Sk mesačne, ktorá patrí navrhovateľke určená podľa zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Z uvedeného je zrejmé, že suma určená podľa zákona o sociálnom poistení je vyššia, preto odporkyňa v súlade so zákonom rozhodla o vyplácaní vyššej sumy invalidného dôchodku s tým, že nárok na výplatu nižšieho dôchodku zaniká.

Rozhodnutím z 25. februára 2010 číslo 586 103 7083 0 (č. l. 56 súdneho spisu) odporkyňa podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zrušila rozhodnutie z 11. augusta 2009 číslo 586 103 7083 o znížení sumy invalidného dôchodku a súčasne vyhovel opravnému prostriedku navrhovateľky v plnom rozsahu.

Odporkyňa rozhodla podľa § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, keď v odvolacom konaní proti rozhodnutiu z 11. augusta 2009, číslo 586 103 7083 0, ktorým podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona o sociálnom poistení znížila navrhovateľke sumu invalidného dôchodku od 16. septembra 2009 na 151,20 € mesačne dospela k záveru, že je potrebné ho zrušiť, lebo dodatočne zistila, že sa dávka priznala a vyplácala v nižšej sume ako patrí (§ 112 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení).

Podľa odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia z 25. februára 2010 bol zdravotný stav navrhovateľky po podaní opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne z 11. augusta 2009 opätovne posudzovaný a podľa lekárskeho posudku posudkového lekára

sociálneho poistenia S., pobočka L. z 8. februára 2010 bola určená 90 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou podľa zákona o sociálnom poistení. Odporkyňa preto výplatu invalidného dôchodku uvoľnila v sume 261,50 € mesačne.

Rozhodnutím číslo 586 103 7083 0 z 25. februára 2010 (č. l. 37 súdneho spisu) odporkyňa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov navrhovateľke od 1. januára 2010 zvýšila invalidný dôchodok na sumu 269,50 € mesačne.

Z odôvodnenia rozhodnutia odporkyne vyplýva, že zvýšila navrhovateľke dôchodkovú dávku o 3,05 % mesačnej sumy dôchodku, čo je o 8,00 €, ktoré percento zvýšenia zodpovedá opatreniu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky číslo 413/2009 Z. z. v zmysle § 82 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

Zvyšovanie dôchodkových dávok je zo zákona obligatórne. Uvedené rozhodnutie bolo vydané v zmysle § 82 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorých dôchodkové dávky vyplácané k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodkové dávky priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie dôchodkových dávok vykonáva, ak tento zákon neustanovuje inak (ods. 1). Dôchodkové dávky sa zvyšujú od 1. januára príslušného kalendárneho roka o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistených podľa odseku 1. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania (ods. 2).

Podľa § 82 ods. 3 zákona o sociálnom poistení na zvýšenie dôchodkovej dávky je rozhodujúca mesačná suma dôchodkovej dávky vyplácaná ku dňu, od ktorého sa zvyšuje.

V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia nie je síce uvedená mesačná suma dôchodkovej dávky vyplácaná ku dňu, od ktorého sa zvyšuje, ale táto suma 261,50 € je v rozhodnutí odporkyne z 25. februára 2010 číslo 586 103 7083 0 (č. l. 56 súdneho spisu) v jeho dôvodovej časti.

Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie odporkyne z 25. februára 2010 číslo 586 103 7083 0 zodpovedá § 172 až § 225 zákona o sociálnom poistení (Tretia časť, Konanie vo veciach sociálneho poistenia), preto dôvod na jeho zrušenie nebol daný.

Ďalším rozhodnutím zo 6. apríla 2010 číslo 586 103 7083 0 (č. l. 69 súdneho spisu) odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení navrhovateľke priznala od 3. septembra 2008 invalidný dôchodok v sume 7 365 Sk (244,50 €) mesačne.

Z jeho odôvodnenia vyplýva, že podkladom pre rozhodnutie bol záver posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky S. v B. z 10. marca 2010, ktorý na základe podaného opravného prostriedku opätovne posúdil zdravotný stav navrhovateľky a zmenil od 3. septembra 2008 mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou z viac ako 70 % na 90 %. Výšku sumy priznaného invalidného dôchodku tiež odôvodnil s poukazom na § 73 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a na skutočnosť, že v predchádzajúcom posúdení zdravotného stavu bol určený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, preto výška invalidného dôchodku je v nezmenenej sume. Súčasne v odôvodnení uviedol, že zákonné zvýšenia dôchodkovej dávky boli priznané rozhodnutiami o zvýšení invalidného dôchodku za príslušné kalendárne roky.

Navrhovateľka nenamietala výšku priznaného invalidného dôchodku. Na pojednávaní súdu prvého stupňa 16. septembra 2010 vyslovila spokojnosť s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako aj s dátumom priznania tejto miery.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako súd prvého stupňa nezistili dôvod na zrušenie rozhodnutia zo 6. apríla 2010 číslo 586 103 7083 0.

Súd prvého stupňa sa s jednotlivými námietkami navrhovateľky, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutí vysporiadal a odvolací súd na ne poukazuje. “

Je potrebné poukázať na to, že jednou z neoddeliteľných súčastí princípu právnej istoty v demokratickom a právnom štáte je aj garancia, že ak sa fyzická osoba alebo

právnická osoba, využijúc svoje základné právo na súdnu ochranu, obráti so svojim návrhom na nezávislý a nestranný súd, má právo, aby súd o jej návrhu rozhodol a svoj právny názor vyjadril vo forme zákonného rozhodnutia. Na túto skutočnosť pamätá aj generálna právna norma civilného procesu (Občianskeho súdneho poriadku) v ustanovení § 157 ods. 2, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť s prihliadnutím na okolnosti každej veci. Ústavný súd zdôrazňuje, že táto povinnosť v žiadnom prípade neznamená, že odôvodnenie musí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s uvedenými princípmi a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, a preto nie je možné konštatovať, že rozsudok najvyššieho súdu je arbitrárny, svojvoľný a zmätočný, ako to tvrdí sťažovateľka.

Najvyšší súd v rozsudku reagoval na podstatné odvolacie námietky sťažovateľky a relevantne sa s nimi vysporiadal.

Ústavný súd konštatuje, že postup S. pri vydávaní jednotlivých rozhodnutí, ktoré boli predmetom preskúmania pred krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Sd 30/2010 a následne na najvyššom súde v konaní vedenom pod sp. zn. 7 So 8/2011, bol poznačený viacerými pochybeniami. Táto skutočnosť jednoznačne vyplýva aj z rozsudku krajského súdu, na ktorý odkazuje aj najvyšší súd.

Ako je však zrejmé zo sťažnosti a aj z vyjadrení sťažovateľky, resp. jej zástupcu v konaní pred krajským súdom a najvyšším súdom, sťažovateľka so sumou invalidného dôchodku, ktorý jej bol priznaný a je jej vyplácaný, súhlasí, avšak nesúhlasí s postupom, ktorý predchádzal vydaniu jednotlivých rozhodnutí S., resp. nesúhlasí s ich odôvodnením.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že sa stotožňuje s právnym názorom vyjadreným v rozsudku krajského súdu a v rozsudku najvyššieho súdu, podľa ktorého pre vznik, zmenu, prípadne zánik právnych vzťahov a nárokov z nich je rozhodujúci výrok, odôvodnenie rozhodnutí nevyvoláva žiadne právne následky.

Taktiež je potrebné poukázať aj na nasledovnú časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu:

«V ustanovení § 250i ods. 1-4 Občianskeho súdneho poriadku sú upravené zásady súdneho prieskumu rozhodnutí správnych orgánov. Vyplýva z neho, že pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania rozhodnutia. Preto sa v správnom súdnictve dokazovanie zásadne nevykonáva. Vykonáva sa len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Sú to predovšetkým dôkazy na posúdenie odbornej otázky, otázky na posúdenie podstaty námietok žalobcu proti napadnutému rozhodnutiu alebo dôkazy na posúdenie tvrdení žalobcu, že bol ukrátený na svojich právach. Správny súd „nie je súdom skutkovým“, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. To našlo odraz v ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia, podľa ktorého

pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Znamená to, že dôvodom zrušenia rozhodnutia správneho orgánu by malo byť len také porušenie zákona, ktoré má alebo by mohlo mať za následok ujmu na právach účastníkov konania. Rovnako sa toto pravidlo vzťahuje aj na prípady porušenia procesných predpisov. Dôvodom i v takom prípade by malo byť len také porušenie zákona, ktoré má alebo by mohlo mať vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.»

Zo sťažnosti, z opravných prostriedkov proti jednotlivým rozhodnutiam S. a ani z odvolania proti rozsudku krajského súdu však nevyplýva, žeby prípadné zrušenie napadnutých rozhodnutí S. a následné opätovné rozhodnutie prinieslo pre sťažovateľku výhodnejšie rozhodnutie, resp. rozhodnutie s iným výrokom.

Ústavný súd napokon dodáva, že sťažnosťou napadnuté rozhodnutie posudzoval len z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nebolo jeho úlohou do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach daného prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízii napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení najvyššieho súdu, po zistení, že tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ich pred takými zásahmi do ich práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01, IV. ÚS 111/09).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné

pochybenia zo strany orgánu verejnej moci umožňuje prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi porušením práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah.

Najvyšší súd v namietanom rozsudku zaujal svoj názor k sťažovateľkou nastolenému problému, poukázal na to, akými zákonnými ustanoveniami sa riadil a aké skutkové zistenia a úvahy ho viedli k vyslovenému právnomu názoru.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľka uviedla v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedenými článkami ústavy.

Citované rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým najvyšší súd dospel, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

K namietanému porušeniu čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Sťažovateľka je toho názoru, že postupom najvyššieho súdu došlo k prietahom v konaní, keďže napriek tomu, že nepodala odvolanie proti rozhodnutiu S. z 25. februára 2010 č. 586 103 70830, ktorým zvýšila sťažovateľke invalidný dôchodok na sumu 269,50 € mesačne s účinnosťou od 1. januára 2010, najvyšší súd toto rozhodnutie preskúmaval a napadnutým rozsudkom ho potvrdil.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V konaní o sťažnosti vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy považuje ústavný súd za účinný prostriedok nápravy namietaného protiprávneho stavu, ktorý má sťažovateľ k dispozícii pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podanú predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1

zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Zo sťažnosti nevyplýva, že predsedovi najvyššieho súdu sťažnosť na prietahy v konaní sťažovateľkou bola podaná.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že sťažovateľka nevyužila pred podaním sťažnosti ústavnému súdu účinný právny prostriedok nápravy proti prietahom v konaní na najvyššom súde a nepreukázala ani to, že uvedenú podmienku nesplnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu sťažnosti. Uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky v tejto časti pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka ďalej namieta porušenie základných práv na verejné prerokovanie vecí a na vyjadrenie ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, z ktorého vyplýva, že všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

K porušeniu tohto základného práva malo dôjsť tým, že krajský súd mal so S. komunikovať písomne, pričom jej vyjadrenia neboli sťažovateľke krajským súdom zaslané, a to list S. z 20. júla 2010. V súvislosti s touto časťou sťažnosti ústavný súd konštatuje, že ide o postup krajského súdu, ktorý mal byť predmetom preskúmania najvyšším súdom na základe odvolania sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu. Z odvolania sťažovateľky ústavný súd nezistil, žeby sťažovateľka krajskému súdu takýto nedostatok vytýkala.

Ústavný súd poukazuje na už spomínaný princíp subsidiarity pri rozhodovaní ústavného súdu a konštatuje, že ak sťažovateľka namieta v sťažnosti porušenie svojich základných a iných práv postupom krajského súdu, ale svoju argumentáciu však neuplatnila v odvolaní proti rozsudku krajského súdu (aby dala najvyššiemu súdu možnosť posúdiť

opodstatnenosť jej argumentácie), ústavný súd musel v tejto časti jej sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2012